

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру юстиції України
Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності Темнівської багатoproфільної лікарні № 100 філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях (далі – лікарня).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування лікарні 21.08.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Зокрема встановлено, що засуджені позбавлені можливості отримувати належну медичну допомогу під час перебування у лікарні через відсутність відділення анестезіології та інтенсивної терапії, кабінету трансфузіології, обладнання для забезпечення проведення оперативних втручань під дією загальної анестезії, що може становити загрозу їх здоров'ю та життю. Відповідно до Примірного положення про лікарню інтенсивного лікування, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 30.12.2011 № 1008, лікарні, у яких відбувається надання медичної допомоги пацієнтам, які потребують високої інтенсивності лікування і догляду, мають у своєму складі операційний блок, повинні бути обладнані, реанімаційною залом, відділенням анестезіології, інтенсивної терапії та кабінетом трансфузіології.

Відповідно до наказу філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях від 07.04.2023 № 13-ОД внесені зміни до положення лікарні стосовно надання паліативної допомоги та змінено структуру, зокрема розміщено 5 ліжок для лікування паліативних хворих. Разом з тим в лікарні відсутнє паліативне відділення для надання паліативної допомоги у стаціонарних умовах, відповідно до пункту 4 Розділу IV Порядку надання паліативної допомоги», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.06.2020 № 1308.

Наразі у лікарні не забезпечено додержання належних організаційних, кадрових та технологічних вимог до матеріально-технічної бази лікарні для здійснення належного супроводу паліативного хворого. Зазначене вказує на

відсутність належних умов для надання паліативної допомоги у стаціонарних умовах особам, які її потребують, не забезпечує належного запобігання та полегшення фізичних, психологічних, духовних страждань пацієнтів із захворюваннями, які обмежують або загрожують їх життю.

У порушення вимог Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158, в лікарні відсутній дентальний рентгенологічний апарат, що унеможливило проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги.

У порушення вимог Інструкції по організації зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів і предметів медичного призначення, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.03.1993 № 44, у приміщенні лабораторії група НІМ виявила протермінований розчин для гематологічного аналізатора та контейнери для біоматеріалів із строком придатності, що минув.

Станом на 21.08.2023 у лікарні не організовано проведення замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів відповідно до «Порядку проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 року № 200.

У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, більшість пацієнтів з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР - тестування та не отримують необхідного лікування, що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед інших засуджених осіб.

У журналі обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених майже відсутні випадки фіксації тілесних ушкоджень за попередні роки, що може свідчити про неналежне виявлення та фіксацію таких випадків з боку працівників установи та лікарні.

Палати у лікарні не відповідають вимогам пунктів 8.3.2.4 та 8.3.5.1. розділу Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я. Зокрема, недостатня площа палат (деякі палати мають площу 22,7 м² на 6 осіб, що становить 3.7 м² на одну особу тоді як норма 5 м²), відсутні меблі для зберігання речей (шафи для зберігання одягу пацієнтів та приліжкової тумби для особистих речей).

У приміщенні клініко-діагностичної лабораторії відсутня припливно-витяжна вентиляція, що порушує вимоги Державних санітарних правил та норм, «Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях

(відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю ДСП 9.9.5.-080-02», затверджених постановою Головного державного лікаря України від 28.01.2002 № 1, та не забезпечує належних умов перебування у лікарні медичних працівників та засуджених.

У порушення вимог Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, у лікарні обладнано лише один ізолятор для інфекційних хворих (для перебування осіб, хворих на туберкульоз), що унеможлиблює одночасного розміщення хворих на інфекційні захворювання окремо один від одного та інших засуджених.

Встановлено, що у деяких засуджених, які мають встановлену групу інвалідності, відсутні необхідні допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому (палиці, крісла колісні, тощо), якими вони повинні забезпечуватися відповідно до Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, їх переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321. Відсутність допоміжних засобів дає підстави вважати, що у порушення Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», особи з інвалідністю не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів.

Операційний блок для проведення асептичних операцій та палати для перебування пацієнтів в післяопераційному періоді знаходяться на другому поверсі лікарні, однак у будівлі відсутній ліфт та внутрішні пандуси, що ускладнює доступ для осіб, які відновлюються після оперативного втручання або мають обмежені фізичні можливості, що порушує вимоги Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».

У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерством внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, приміщення лікарні не обладнані системами пожежогасіння та пожежної сигналізації.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбuvання кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству юстиції України розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Темнівської багатoproфільної лікарні № 100 філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати Темнівської багатoproфільної лікарні № 100 філії державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях на 13 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Морозов Руслан 050 967 9551

